

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

In die penthecostes. III. Sermo LXXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

In die penthecostes

que diffusa ē in cordibz nris p spūscm qui
docet ē nobis. q̄ ad obseruāda mandata
cor q̄d implet inflāmar. Dec glofa. Dic est
doctor q̄ mentes hoim illuminat et veritatē
ōndit. in q̄t Linconicnsis sup pmo postero
rū. **U**n dicit glofa ordi. sup locū. j. **Joh. ij.**
pmo allegari. Nemo docetū tribuat qd̄ ex
ore docentis intelligit. qz nisi in^o sit q̄ do
ceat. lingua doctoris exteri^o inuanū labo
rar. De generali doctrina huius mgrī dic
Sapiens. Ipe enī dedit mihi hoz q̄ sunt
sciētā verā. vt scāā dispositione orbis ter
rarū. et virtutes elementoz. incitiū et p̄suma
tionē et medietatē tpm. vicissitudinū p̄mu
tatōs p̄suarōes tpm. mox imitatioes et di
uisionē tpm. āni cursus et stellaz dispositio
nes. naturas bestiaz. vim venoz. et cogita
tiones hoim. differentiā virgultoz et virtu
tes radicū et q̄cunq; sunt absconfa et impro
uisa didici. **O**mnū enī artifex docuit me
sapiētā **Sap. vij.** Docet autē spūscm
domies scire tria q̄ sunt multū ad salutes
necessaria. videlicet flagicioz turpitudinē
que p̄petrauim^o. beneficioz multitudinē
que repositauim^o. supplicioz magnitudinē
que meruimus. **P**rima igit scia quā docet
spūscm hoim et q̄ nobis ē necessaria ad
salutē est flagicioz turpitudō q̄ p̄petraui
mus. vt illa discutiā^o. nosmetipos parui
pendam^o. et nō supbiamus. **D**icit. ij. **A**rgu
et te malicia tua et auersio tua increpabit te
Scio et vide qz malū et amarū est reliq̄sse
te dñm deū tuū. **S**ed certe multi hñt dese
ctum sciētie hui^o q̄ sunt prudētes in dese
ctibz alioz ponderādis et circa seipos ne
gligentes. **L**etra q̄s **Bern.** in li. suaz me
ditationū. **M**ulti multa sciūt et seipos ne
sciūt. **A**lios inspicūt et seipos deserunt.
Ideo signāter dicit spūscm per aplm. j.
Thessa. iij. **S**ciat vnusq; vas suū. nō a
lienū possidēre in sanctificatione et honore
Scdō spūscm docet p̄siderationē beneficio
rū q̄ repositauim^o. inter q̄ primum est crea
tio. **S**in oim creaturarū sub prāte nra sub
iectio. **T**ertū redēptio in q̄ se nobis qdā
modo filius dei subiecit. **Coz. xv.** **F**ili^o
ere subiectus ei q̄ subiecit ei omnia. **T**ertio
spūscm docet p̄siderationē supplicioz q̄
meruimus. **E**t certe multa sunt supplicia
penalia in inferno. q̄ si p̄siderarem^o a mul
tis peccatis cauērem^o. **P**onunt autē breui
ter in bis versibz. **S**itis esturics frig^o igl

nis fetoz et horroz. **T**enebre d̄sperāt vincti
vermesq; rodentes. **D**e ista scia d̄z in **Ps.**
Conuertant p̄ctōres in infernū scz p̄ cōsi
derationē. omnes gentes. i. gentiliteryuēn
tes q̄ obliuiscunt deū. scz iustū vltorē in
ferno. **E**t sequitur. **S**ciant gentes qm̄ ho
mines sunt scz mortales et puniēdi si delin
quunt. **S**ed certe multi sunt q̄ hanc sciaz
tantū doctoris nō aduertūt admittentes
pot^o sciētā spūs immūdi. p̄ scia spūscm
et p̄ consilio spūs benigni accipiūt p̄siliū
spiritus maligni. p̄ silio spiritū veritatis
recipiunt p̄siliū; spūs erroris. p̄ doctrina
spiritus p̄solatiois accipiunt doctrinā spi
ritus d̄speratiois et p̄perue d̄solationis.
Sed vt talibz discipulis talē mgrī spiri
tum malū hñtibz q̄ agit eos p̄nuē sicut
saul. j. **Reg. xvi.** trahendo de pctō in pctm̄.
et tandē impellēdo in infernū. **I**deo sequa
mur diligētē doctrinā doctoris botti spi
ritus sancti q̄ nos ducet p̄ viam rectā in vi
ta p̄senti et tandem in vitā eternam.

In die penthecostes. III.
Sermo LXXVI.

Non turbetur cor

Non turbetur cor vestrum neq; formidet **Joh. xiiij.**
In verbis istis tria tangunt. **P**ri
mo p̄s animarū discipulos ad patiendū
viriliter mundi tribulatioes. dicens. **N**ō
turbetur. **S**cdō amonet eos dē ad creden
dū veraciter dei reuelationes. qz credit^o
in deum et i me credere. **T**ertio promittit
eis dē fideliter dandas eternas retribu
tiones in domo p̄ris. **A** **C**irca p̄mū
dicit. **N**on turbetur cor vestrū. scz p̄ turbati
ones seculi q̄ mortē operantur. **Coz. vij.**
Non turbetur de p̄ntibz malis. neq; formi
det. de futuris. vtputa de morte eis immi
nente futura et xpo passuro p̄p̄nti. **C**irca
qd̄ sciendū q̄ fm̄ **Rober.** **H**olgor super il
lud **Sap.** **D**ocet est discipline dei. **D**isci
plina dei est nobis in hac vita necessaria.
iuxta illud **Sap. iij.** **S**apiētā et discipli
nā q̄ abiat infelix est. ideo potius est gau
dēdū de h̄mōi disciplina q̄ turbandū. et p̄
p̄ter tres rationes. et hoc fm̄ ip̄m. **Q**uan
tumcunq; enī disciplina dei q̄ p̄sistit in tri
bulationibz huius mundi sit dura. nihilō
minus est patientē sustinēda fm̄ ip̄m. **P**ri
mo p̄ter castigantis dilectionē. **S**cdō p̄
pter peccantis correctionē. **T**ertio p̄ter

temprantis deiectione. **P**rimo propter castigantem dilectionem. Ille enim qui castigat propter nos est amicus et redemptor. **Heb. xii.** Quis est filius cui non corripit propter. **Q**ui si extra disciplinam estis. cuius participes facti sunt omnes. scilicet amici dei. sed adulteri et non filii estis. **D**ocet pater in misericordia christi in discipulis suis. qui filii dei dicuntur. Non esset magnus si homo recipet ictus pro amore amici qui pro eo fuisset acerrime vulneratus. christus autem non solum vulneratus est pro nobis. sed et crucifixus et occisus. **Isa. liii.** Vulneratus est propter iniquitates nostras. attritus est propter scelera nostra. **D**isciplinam patris nonne debemus. **Heb. xii.** Filii mihi noli negligere disciplinam domini tui. neque fatigeris dum ab eo argueris. **Dicit Barbotus** li. suo de lapidibus ca. xix. Si maritus ponet sub capite vultus dormientis magnetem. experiri poterit an sit adultera vel fidelis. quia si adultera. cadit statim ex lecto. ac si manu bovis excussa. Si si delis conversa ad maritum amplectatur eum. Sic anima humana sponsa dei. **Osee. ii.** Sponsa bone mibi in fide. postquam habet sub capite sue ducere ceruicis magnetem tribulationis. si est fidelis conversetur ad dominum per gratiarum actiones et humiliationem orationis et deuotionem. dicit illud **Roma. viii.** Quis nos separabit a deo. Si adultera. cadit de lecto conscientie. per impatientiam et remurmurationem contra deum. **S**uperponitur autem iste lapis in dormiendo. id est quando homo ad maiorem tranquillitatem statum per uersionem se disponit. tunc deus sibi tribulationes et disciplinam immittit iniurie. **Job. xxxiiij.** Quando irruit sopor super homines et dormiunt in lectulo. tunc aperit aures virorum et erudiens eos instruit disciplina. **N**on est sepe tribulatio aperit quos mundi prosperitas claudit. **E**t quo infero quod signum diuine dilectionis alicuius hominis. est patiens per pestem tribulationis. **U**nus **Aug.** in quodam sermone. Nullus seruus christi sine tribulatione est. Si putas te non habere persecutiones nondum cepisti esse christianus. **U**nde **Hieronymus** super illud in glo. ordi. **Job.** Aliquid homo dei comparatione iustificabitur aut factore suo purior erit vir. dicit. Purior est factore suo vir estimat si contra flagellum que relas portat. **E**t debet scire quia impie non affligit qui ex nihilo fecit. et conditor nature non est iniquus iudex culpe. **D**ecille.

Hieronymus super illud **Job. iii.** **V**estis super me indignatio tua. in glo. interlineari. **Q**uamuis in loco quolibet positi cogitando. loquendo et agendo peccamus. tunc tamen per tria hec animus effrenatus rapit cum mundi prosperitate subleuat. sancti autem viri cogitantes ad considerandum gloriam suam reprimunt. linguam ab immoderata locutione restringunt. opus ab iniquitatis captione cassodiunt. et tamen super hec omnia flagella sustinent in hac vita. **U**nius ratio secundum **Grego.** in glosa ordinaria. redditur. **S**i beatus bona agentes flagellatur pater ut purget. quia nostra perfectio culpa non caret. **U**nde ad dicitur. **E**t venit super me indignatio. **L**osideret ergo quisque que pena manet in iniquos. si ita hic castigat iustos. **D**ecille. **E**t **Grego.** super illud in glo. ordina. **T**esta sanctorum debet. **I**deo premittitur iustus ut gloriosus remuneretur. **E**t ostenditur quid expectet iniquus cum sic premittitur qui audire laudatur. **D**ecille. **S**ecundo tribulationes sunt patienter sustinende propter peccantis correctionem. **P**s. **D**isciplinam tuam corripit me in fine. et disciplina tua ipsa me docebit. **U**nde **Petrus** **Rauanensis** in quodam epistola. **I**deo te forte punit temporalius deus. ut eterne mortis ardores pena temporalis redimat. **I**n edificatione templi prius omnes lapides malleis tundebantur. ne in illorum positione sonus ualidus audiretur. nec in horreo dei reponantur granum. donec flagellis tritum aut pedibus sit excussum. **U**nde ad **Debe** dicitur. **O**mnis disciplina in presentia non videtur gaudij esse sed meroris. postea autem fructum pacatissimi exercitatus per eam redet iusticie. **E**t **Grego.** dicit. **I**deo domini quibusdam hic parcat ut eos imperpetuum puniat. ideo autem hic ferit ut eterne parcat. **D**ulcium debet nos armare ad tolerandum tribulationes et temptationes diuine pietatis dispensatio que hostem vincit et retinet. laxat et refrenat. alia ad remptandum dat. sed ab alijs relegat. **D**ola enim cum multis eueniunt. misericordia conditoris et speciali gratia dispensat. ut que coarctata uata perirent. possent diuina tolerari. **G**losa interlinea. super illud **Job.** **E**cce uersa que habet in manu tua sunt. cum iusticia ne extendas manum tuam. **I**te **Hiero.** super illud **Job.** **S**agitte domini in me sunt. quia

Indignatio ebibit spiritum meum. i. destruit. ff. solatio. Sagitte dei spiritum hominis ebibit cum sine suppone adversarios mentem ab elatione copescit. Justor enim mens non solum propeudit quod tolerat. sed etiam pavet quod restat. videt quia in hac vita patitur. metuit ne post hanc vitam graviora patiat. Jam si sententiam tolerat in pena. sed minas adhuc venturi iudicis formidat ex culpa. Dec ille. Item super illud Job. Que manus tangere nolebat anima mea. Consideras quod perdidit. nunc per angustias tibi mei sunt. Interlineat. i. per desiderio eternitatis. Ubi Greg. Aucto desiderio celestium angustias et per illis amara seculi non metuit. quod dicitur mala seculi iam sunt dulces tibi per amorem celi. Et cum hec sunt dulcia. quis det ut veniat petitio mea. ut quod cepit ipse me coterat. Qui per flagella deo appropinquare desiderat dicit. Qui cepit ipse me coterat. quod aliqui deus incipit pertritione vicioz. et in ipso initio homo extollit. et sic hostis excussus quod minor assumptione spiritibus aliis surripit et virtutes coterit. Ideo subdit. Solnat manus sua. i. exerceat effectum. Dum enim inflatis longa prosperitate superbis amoris sui per flagella exerceat quasi manus sua ad feriendam vicia ligata tenet. et succidat me. Cum enim dolor vel temperatio nos percutit elatio mentis succisa cadit ut iam gratiam manus levans. unde subdit Et beatus mihi solatio ut affliges me dolore non parcat. quod dicitur. Quibusdam hanc parcat ut in eternum feriat. sed me hanc feriat non parcens quod est mihi solatio. Timet enim hanc sibi parcat. Ad idem Hiero. ibidem. Electi dum se prope trasse illicita non erunt si percutas inveniunt quod per illicitis nulla adversa prope sunt in formidine tabescunt. pauore estuunt. suspirio quibus malis agitari laborant. Acti aperte dicere. Dic quidem parcat ut in perpetuum feriat. et non parcendo in perpetuum saluet. Ex afflictione enim consoloz quod ad spem salutis ex vulnere certus reddoz. Dec ille. Ibidem Hiero. Aliqui adversari. aliqui nos percutit deus. Ex contritione adversarij. a virtute deficiamus. Ex contritione dei. in virtute laboramus. Item Greg. ubi super. Sagitte. i. percussio dei que non me ut multos in emendatos dimittit. sed ebibit spiritum. i. elationem copescit. ut dicam. defecit spiritus meus. et non solum gemo quod patior sed timeo quod minaris. et hoc est quod dicitur. Terrores domini militant contra me. ne post hec mors eterna sequat. Dec

Gregorius. Item Hieronymus super illud Job. Nec fortitudo lapidum fortitudo mea est. nec caro mea enca est. Interlineat. Erac lapidibus. insensibilium hominum corda significantur. que sepe et super nos icrus accipiunt. et tamen nisi percussione mollescunt. Quo contra de electis per prophetam dicitur. Tollam vobis cor lapideum et dabo carneum. Grego. in glosa ordinaria. Lapidem percussit clarum sonum non reddunt. quod facit es. Sed quia lapis vita caret sensum in sonitu non habet. sic aliqui sunt ita duri ut etiam percussio sonum non reddunt humilis confessionis. Alii vero reddunt sed non ex corde. et ita non sentiunt bona que loquuntur. Item Hieronymus ibidem. Reproborum mens quia solum presentia diligit plerumque aliena tanto exilit a verberare quanto post exteriora remanet durabilitate. Ex quibus omnibus infero quod tribulationes temporales non solum sunt patienter sustinent. sed etiam amanter perferende. patet. quia totaliter cedunt ad nostrum commodum et utilitatem salutis. que est nobis desideratissima. Ex quibus ulterius sequitur quod hi per quos deus nos tribulatur se a nobis amandi. Matthei. v. Diligite inimicos vestros. quasi dei. Diligite eos per quos salvamini.

Tertio tribulationes sunt sustinende propter deiectionem temptantis. Prostermitur namque caro mundus et demones per eas. Unde contra temptationem carnis solent sancti sub ipsa disciplinam infligere. sicut Gregorius dicit. in dialogo. ca. ij. de beato Benedicto quod cum de quadam muliere quam prius viderat temptaretur. eruit in dumento. nudum se spinarum aculeis et veriticarum incendiis proiecit. Mundus etiam devincitur per hoc quod quanto homini magis adversa succedunt in eo tanto minus curatur ab eo. Unde Augustinus in libro confessionum. regrariatur deo quod omnes delectationes suas multis amaritudinibus resperserat. De mona devincit quoniam est prospera spernunt. quibus speris laqueos est et rediculas evadimus. Item nota quod turbatio est multiplex. Prima laudabilis. que est per peccatum. Isa. xxxij. Obstupescite opulente et conturbemini. Secunda et primorum compassione Job. xxxij. Deum molliuit cor meum. et omnes vires conturbavit.

me. Sic helizus turbatus erat et fleuit videns mala que factura erat Azabel. iij. Reg. viij. Tertio ex gre subtractio. ut ille qui prius dixerat. Ego autem dixi in habundantia mea non mouebo in eternum. Gratim dicit. Auertisti faciem tuam. et factus sum turbatus. Secunda turbatio est pmissibilis. sicut est turbatio similitudinis in vita actiua. Lu. x. Martha turbata est erga plura. Dicit. Turbati sunt per sollicitudinem. desistere non potuerunt. Tunc maria turbata est in sermone angelus audiens quod puer generaret. Lu. i. Tertia turbatio est prohibitiua. que est impatientie de qua hic ammonemur. Non turbes cor vestrum. Et propter plura. Primo dicitur exemplo Augustini. Deuotus miles etc. Secundo in gratia confortant. sicut olla plena ad ignem non crepat. Tertio sacra scriptura. Ps. Parasti in conspectu meo etc. Quarto dei obedientiam. haec sic precepit. Math. xxij. Videte ne turbemini. Quinto preceptione in superioribus. Lu. x. Sicut habundant passionem sicut consolationem. Item turbatio puenit ex multis causis. Primo ex indistincte plarum preceptione. sicut de saule qui interpretatur abutens. i. Reg. xij. Turbauit pater meus terram. Sed Aplos dicit. i. Cor. vlt. Potestates dedit mihi deus edificare non destruere. Colos. iij. Patres nolite ad iracundiam per uocare filios. Secundo ex subiectione deordinacione. Sunt enim quidam verbosi. de quibus Act. xxij. Homo iracundus incedit litem. et uir peccator conturbabit amicos. Alii inobedientes. Unde achab ad heliam. Tu nec es qui conturbas israel. Respondit helias. Non ego sed tu et domus patris tui qui dereliquisti mandata dei et secuti estis baalim. iij. Reg. xvij. Tertii sunt priuarii. Tunc. Paral. ij. dicit de Achor. Turbauit israel et peccauit in furto anathematis. Quartii sunt discordes. seditiosi. sic dixit iacob ad simeonem et leui. Turbati sunt me et odiosum fecisti chanaanem. Gen. xxxij. Non conturbet cor vestrum. quia tribulationes leues et breues. Et tunc de primo.

Dixi secundo quod saluator nos ad credendum ueraciter diuinas reuelaciones amonet. cum dicit. Credite in deum super preteritum. et in me credite. super sequenti. secundum Augustinum. Et bene post exhortationem ad tribulationes patienter perferendas. subdit de fide que est quasi remedium tribulationum.

Per fidem namque illuminat et purgat oculum mentis ut clare aspiciat fructum tribulationum. qui facti libenter tolerabunt. Act. xv. Fide purificans corda eorum. Tunc dicit Hieronymus. Fides clarificat picula ut appareat que in tribulatione latebat. Circa quod sciendum quod tres sunt vires que remediunt amaritudines turbationum. Prima est spes. secunda fides. tertia caritas. De spe propter triplium. Nam ipsa est remedium triplis piculi. Primo imminet tempore in latrone in altum debem. spere de dei misericordia affutura. Ps. Dominus in me sperauit liberabo eum. Exemplum de hoc in vita sancti Martini qui nunquam fuit securior nisi quando incidit in latrones in altum debem. spere de securim super caput eius vibrabat. sciens misericordiam de deum in reparatione affurum. Secunda cautela militum antiquorum fuit omnia que videbantur terribilia et bone spei contraria ad confidentiam interpretari. sicut narrat sepe Iulius stragematum li. i. c. i. Tunc cum Scipio africanus ex italia in africa exercitum traduxit et ipse de nauis deberet descendere. cecidit super terram. Consideras igitur milites attonitos de casu. ipsum lapsus materia spem fert. Audi te in quibus milites. africa oppessi. Cosmum cesar Iulius cum nauis ascendere deberet. cecidit in terram. et militibus osternas dicit. Teneo in quibus te terra et mare. quod nec sic recedo quam ad te redibo. et sic verbo illo milites sperare fecit se in terras propria reditur. Item strictorius durus quod militum cum equis scuta equorumque peccora cruenta subito prodigia apparuissent. et milites inde osternerent. Quocirca in quibus nobis permittit. iste partes non proprio sed hostili cruore solent aspergi. Item garrimudus thebanus. cum fax de celo nocte fuisset delapsa. et eos qui tunc secum erant terramisset metum conceptum sic fugauerunt. Tunc mina numina ostendunt. quod dicit. Dominus nobis mittunt lumem ut animemur. Iste motus viri sancti in ista omnia terribilia que eis accidit. vel malopporis infirmitate interpretantur in bonum. Et quanto maior materia timoris incutitur. tanto seruentior eorum spes erigit. ut patet illud Job. xij. Etiam si occiderit me in eum sperabo. Secundo sperare debem. confidenter

In die penthe.

accidente necessitate corporalis dissolutionis
prouer. xiiij. Spera iust? i morte sua Et
sicut docet Arist. in lib. de pomis z morte.
Non est phi timere morte sed magis gau-
dere z bone spei esse imminente morte. Et s
declarat duobz rōnibz. Prima q̄rendo ab
eis. Creditis inq̄t q̄ est differētia iter ho-
minū z bestia. Credim? inquit. Et an q̄
inquit v̄tate z rectitudine mereat gradus
alios. Et r̄derūt. credim? inquit.
Quibz ille. Si sic. q̄ ex q̄ nō in p̄nti veniūt
illa p̄mia q̄ recē dant oportet q̄ i alia v̄ta.
qd̄ si sic. igit̄ aia n̄ d̄z timere morte. Sc̄da
ratio. Creditis inq̄t q̄ mors nō est nisi sepa-
ratio anie a corpore. z r̄derūt q̄ sic. Quibz il-
le. Et q̄ sic. cū corpus sit semp̄ p̄trariū aie.
igit̄ nō debent dolere de recessu aie a cor-
pore. qd̄ est p̄trariū sue p̄fectioni z delecta-
tioni. Sic deberet facere q̄libet xp̄ian? vt
nō turbet sed gaudeat exire de carcere h̄
corpore. di. cū aplo. Infelix ego hō q̄s meli-
berabit. In signis hui? legit de Aristot. q̄
facileta mortuus est. Tertio sperare de
bemus supueniente p̄plexitate criminali
desperatiōis. Eccl. iij. Scitote qz null? spe-
rauit in dño z p̄sultus est. Dicit Iocras i
amphorismis. Desipientie cū r̄itu facte se-
curiores sunt q̄ cū tristitia facte. qz de p̄-
mis est spes cure. sed nō de sc̄dis. Sic pec-
cator cū adhuc sperat de deo facile penite-
bit. iura illud. Spera q̄ metuit. mortu-
ros viuere vidi. Spe duce. victuos spe
moriēte mori. An̄ Ber. in smone. Tu es
dñe spes mea. Quicqd̄ agēdus q̄cqd̄ decli-
nandū q̄cqd̄ tolerandū q̄cqd̄ oprandū. tu
es dñe spes mea. Nec vero vna oim̄ p̄mis-
sionū causa. **E** Sc̄do fide remediānt
tribulatiōes. An̄ d̄r. Heb. xj. Sancti p̄ fi-
de vicerūt regna. obturauerūt ora leonuz.
fortes facti sunt in bello. p̄bati sunt. rēpra-
ta sunt. Regna dicit tā carnis mūdiz dia-
boli. iō xp̄s dicit. Creditis in deū z i me cre-
dite. q̄ d. Si vincere tribulatiōes cupitis
necesse ē vt in me fide rectas habeatis. Et
notant dicit in me credite. non me. nec de
me. Hā demones etiā credūt deū z deo. qz
credunt eū esse punitōrē maloz. Sed cre-
dite in me. s. amado me. z bonis opibz eun-
do in me. que est fides informata caritate.
Talis autē fides vtilis est ad q̄ncz. Primo
ad p̄ccōz remissionē Act. x. Duce oim̄s p̄
p̄ccōz remissionē p̄hibent remissionē pec-

catorū accipe p̄ nomē eius. Sc̄do fides est
vtilis ad demonū p̄fusione. Mar. vi. Si-
gna eos q̄ crediderint hec sequuntur. In no-
mine meo demōia eijciēt. Inde ē q̄ paul?
vocat fidē scutū quo vincunt tela diaboli.
Eph. vi. In oibz sumētes scutū fidei. Re-
fert papias in expositiōe sup Iuvenalem
satira. ij. z idē habet in glo. q̄ numa pompi-
lio sacrificante cecidit qd̄ dā scutuz de celo
quod anchille dicitū fuit. datūq̄ est r̄isum.
q̄ illic foret romanuz imperium vbi illud
anchille foret fuatur. **H**uma. xj. alia scura
fecit vt essent. xij. numero. et q̄ illud qd̄ de
celo datū fuit maneret occultū. Sic scutū
fidei de celo datū est p̄ xp̄m. q̄ vbiq̄ncz fu-
erit. demonū v̄tus extirpabit z imperium
xp̄i p̄seuerabit. Sunt autē illa scura. xij. p̄-
pter. xij. articulos fidei. Tali scuto fuit mu-
nitus daniel. q̄ credēs deo suo liberat? est.
vj. eiusdē. Tertio fides cōfert opratorz p̄se-
cutiōne. Mar. xj. Quodcumq̄ orātes pe-
titis credite qz accipietis. Narrat magister
in hystorijs q̄ cum Alexander venisset ad
montes Caspios. Miserunt ad eū filij ca-
p̄iuitatis. x. tribuū egrediendi licentiā po-
stulantes. cumq̄ q̄sisset causam cap̄iuitatis.
accepit eos recessisse a deo israel. vitul au-
reis imolando. z p̄phetas di p̄dictuz esse
ideo a cap̄iuitate n̄ redituros. Tūc r̄idit
Alexander q̄ artius eos includeret. Lūq̄
infinitis milibz vias p̄cluderet. vidēs hu-
manum laborē deficere rogauit deum vt
hoc p̄ficeret. qd̄ z factum est. Tū dicit Jo-
sephus. Deus quid facturus est p̄ fidelibz
si tanta fecit p̄o infidelibus. Ad idē Jo-
han. iij. de regulo qui fidem diminutā ad-
huc habebat. cuius filium sanauit christ?
Idem de Lenturione. cuius seruu? chri-
stus sanauit. **P**ath. viij. Quarto fides cō-
fert electozū benedictionē. Job. xx. Beati
qui nō viderūt. Vbi s̄m Bre. nos etiā su-
mus signati qui eum quem carne nō vidi-
mus mente retinemus. **T**ertio caritate
remediānt tribulatiōes. eo q̄ amanti ni-
hil est difficile. Tū dicit Aplos q̄ caritas
om̄ia suffert. Videmus in secularibus a-
uaris q̄ multa patiunt propter imperum
cupiditatis z feruore auaricie. Incōpara-
biliter autē caritas est feruētior. quā si quis
haber. oia libeter patit. Dicit enī Aug. sup
illud. Ideo dilexi mandata tua sup auruz.
q̄ caritas magis diligit deū q̄ auruz cupi

ditas. Ex q̄ infero q̄ signū dilectionis est magne ad deū si q̄s magna patitur. ⁊ maioris si maiora.

Dixi tertio q̄ r̄ps p̄mittit p̄re
miū di. In domo
patris mei. Circa q̄d sciendū q̄ dom⁹ dei
est triplex. Prima ecclia militās. i. Th. iij.
Scias quō oporteat te in domo dei p̄uer
sari. In q̄ domo sunt multi homines tanq̄
mansiones. in q̄b⁹ deus manet iā p̄ fidem.
Eph. iij. Habitare xp̄m p̄ fidez in cordib⁹
vris. in aliq̄b⁹ p̄ fructione caritatis. i. Cor.
xv. Ut sit deus oīa in om̄ib⁹. Sc̄da dom⁹
trūphans ecclia. Ps. Replebimur in bo
nis domus tue. in q̄ tot mansiōes q̄t san
cti in q̄b⁹ deus manet p̄ gloriā. Tertia do
mus est ip̄e deus. i. Cor. v. Habem⁹ do
mū nō manufactā in celis. In q̄ domo ma
net volūtas hoīs p̄ fructionez caritatis. i.
Joh. iij. Deus caritas est. ⁊ q̄ ma. in ca. in
deco ma. ⁊c. In hac domo q̄ est deus multe
sunt mansiōes. i. diuerse participatiōes be
atitudinis ip̄i. q̄z qui plus diligit ⁊ pl⁹ co
gnoscat. maiore locū habebit. ⁊ ita vnus ē
alio beator. fm̄ q̄d est melius dispositus.
Templū de fonte om̄ib⁹ cōmuni. de q̄ ta
men plus accipitur maiori vase q̄ minori.
licet vnus sit obiectū veritatis. vn⁹ dena
rius diurnus. Tandē sniam p̄sequitur Ly
ra in glo. sup illud Exultabūt sancti in glo
ria. letabunt in cubilib⁹ suis. i. diuersis ḡ
dibus seu mansiōib⁹. vbi dicit notanter.
q̄ dicit Ps. de gloria sc̄oz pluraliter cubi
lib⁹. p̄pter diuersitatē graduum seu p̄mior
ip̄oz sanctorū. q̄z licet sit beatitudo eadem
om̄iū obiectiue nō t̄n formaliter. quia li
cet om̄es sancti vident deū ⁊ eo fruunt. t̄n
vnus ip̄m videt clari⁹ altero. ⁊ dulci⁹ frui
tur ip̄o. Declara. Et hoc infero duo. Pri
mo q̄ q̄ntū est ex parte diuine essentie in se
vnus alio nō magis videt q̄ om̄es. q̄z om
nes eandē vident licet nō totaliter. Sc̄do
q̄nto est ex parte vidētis vnus alio clari⁹
videt. fm̄ q̄d magis est dispositus lumine
glorie ad recipiendū diuinā essentiā. Et q̄
tertio infero q̄ licet om̄es beati vident di
uinā essentiā eq̄liter q̄ntū ad eius essentiā
in se. t̄n non eq̄liter vident in eo om̄ia. sed
q̄nto q̄s clari⁹ videt tanto plura in ea vi
dere potest. Sicut quāto clari⁹ nouerit
q̄s prima p̄ncipia. tanto plures cōclusiōes
ex eis p̄t elicere. **Sec̄do Tho. sup. iij. S̄z q̄re**

ista beatitudo vocat mansio. Rūdet Tho.
sup. iij. di. cl. iij. q̄ mansio dicit respectu mo
tus. ⁊ in deo beatitudo q̄ terminat motus
appetitus tendentis in deū p̄t dici mansio
⁊ ita diuersi gradus beatitudinis diuerse
mansiones dicunt. Sed quō attendūt
isti gradus diuersi mansiōnū. Rūdet. fm̄
diuersos gradus meritor. Peritū autēz
attendit fm̄ gradū caritatis informans ope
rationes q̄bus meremur. Et ideo diuersi
gradus beatitudinis attendunt fm̄ diuer
sos gradus caritatis. Et hoc infero q̄ licet
martyrū. doctoratus ⁊ yginias recipiat
vnam ⁊ eandē aureolam. t̄n ⁊ inter marty
res nō om̄es eq̄lem habent licet eandē. sed
ille q̄ fuit fortior in pugna cōtra mundum
habet maiore. S̄lt̄ inter yginas nō om̄s
equalē. q̄a ille maiore que plus cauebat oc
casionē corruptionis q̄s alie. S̄lt̄ inter
doctores nō om̄es equalē. sed ille maiore
q̄ sua doctrina magis fugauit vicia de cor
dibus q̄s alius ⁊c.

Feria secunda Penthecostes. I.
Sermo LXXVII.

De deo dilexit

Mundū vt filiū suū vnigenitū
daret. vt om̄is q̄ credit in eū nō
pereat. ⁊ habeat vitā eternā Joh. iij. Sic
dicit Aug⁹. in li. supputationū. supputandē
iij. Iustus est vt creatura laudet creatorez.
Ipe enī ad laudandū se nos creauit q̄ no
stris nō indiget laudib⁹. eo q̄ ip̄e c̄trū in cō
prehensibilis. nullis indiget. ip̄e sibi sufficit
ens. Licet autē ad laudandū deū hō obliget
multipliciter maxie t̄n debitor ē laudare de
um ⁊ gr̄as illi agere. p̄ misericōdia ei⁹ ⁊ inenarr
abili caritate q̄ nos sic indignos amantē
saluauit p̄ vnū ⁊ dilectū filiū suū. Sic c̄
dilexit mundū vt filiū suū vnigenitū da
ret vt viuam⁹ p̄ eum. De q̄ tā ineffabili do
uina erga nos misericōdia idē Aug⁹. li. p̄dicto
supputationē. ij. gr̄as agens dicit. **Gr̄as ago**
deus pietati tue q̄z p̄ iesum xp̄m filiū tuū
dn̄m nr̄m cū p̄diti fuissē. culpa nra mira
biliter recupasti nos. Gr̄as ago pietati et
mis̄tas tibi gr̄as refero ex totis precorū dis
meis. qui semper tuam inenarrabilem du
lectionem quāq̄ miseris ⁊ indignis mira
bili bonitate amare dignatus es. misisti
eundem vnigenitum tuum de sinu tuo ad
publicū nostrū saluare nos peccatores et